

คำนำ

เกณฑ์การประกันคุณภาพการพัฒนาฝีมือแรงงานฉบับนี้ ได้พัฒนาและปรับปรุงมาจากคู่มือการดำเนินงานประกันคุณภาพการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๘ (Skill Development Quality Assurance 2015) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยคณะกรรมการและคณะทำงานพัฒนาระบบประกันคุณภาพการพัฒนาฝีมือแรงงาน ตามคำสั่งกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ที่ ๑๔๖/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑ ซึ่งประเด็นสำคัญของการปรับปรุงในครั้งนี้ คือ จากเดิมเป็นคู่มือที่มีวัตถุประสงค์ให้หน่วยฝึกใช้ประกอบการดำเนินงานระดับคุณภาพ ปรับเป็นเกณฑ์ที่ประกอบด้วย วิธีการวัดการประเมินและการให้คะแนนที่ชัดเจนกว่า และมีประกาศกำหนดเป้าหมายให้ทุกหน่วยฝึกต้องผ่านการประเมินตามเกณฑ์ ในแต่ละมาตรฐานไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

การประกันคุณภาพการพัฒนาฝีมือแรงงานเป็นการส่งเสริมให้หน่วยฝึกของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน จำนวน ๘๐ แห่ง ที่ตั้งอยู่ในทุกจังหวัดมีการให้บริการภายใต้คุณภาพและมาตรฐานแบบเดียวกัน ประชาชนผู้มารับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียก็ได้รับบริการอย่างถูกต้องเท่าเทียมกันส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในกระบวนการพัฒนาฝีมือแรงงานมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การประกันคุณภาพจึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งที่ใช้สำหรับควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยฝึก ซึ่งทุกหน่วยฝึกต้องนำไปปฏิบัติและตั้งเป้าหมายในการผ่านเกณฑ์ตามที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานกำหนด

กรมพัฒนาฝีมือแรงงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพการพัฒนาฝีมือแรงงานของหน่วยฝึกทุกแห่งจะประสบความสำเร็จ สามารถยกระดับและพัฒนาคุณภาพการฝึกอบรมฝีมือแรงงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นสร้างความพึงพอใจและความเชื่อมั่นให้กับประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาฝีมือแรงงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานสู่ไทยแลนด์ ๔.๐ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐– ๒๕๖๔) เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและสังคมโดยรวมต่อไป

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

มีนาคม ๒๕๖๑

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
นิยามศัพท์	ค
มาตรฐานที่ ๑ การจัดหลักสูตรการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน	๒
มาตรฐานที่ ๒ ผู้รับการฝึก	๙
มาตรฐานที่ ๓ ครูฝึก	๑๗
มาตรฐานที่ ๔ วิธีการฝึก	๒๖
มาตรฐานที่ ๕ สถานที่และสภาพแวดล้อม	๓๘
มาตรฐานที่ ๖ การประเมินระบบการฝึก	๔๔
มาตรฐานที่ ๗ การประชาสัมพันธ์	๕๑
ภาคผนวก	
- แบบที่ใช้สำหรับการดำเนินงานประกันคุณภาพการพัฒนาฝีมือแรงงาน	
- ระเบียบกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ว่าด้วยการฝึกเตรียมเข้าทำงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗	
- ระเบียบกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ว่าด้วยการฝึกยกระดับฝีมือ พ.ศ. ๒๕๔๗	
- ระเบียบกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ว่าด้วยการฝากฝึกในกิจการ พ.ศ. ๒๕๔๗	
- ระเบียบกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ว่าด้วยการคัดเลือกบุคคลภายนอกเป็นวิทยากร ดำเนินการสอนในหลักสูตรการฝึกเตรียมเข้าทำงาน พ.ศ. ๒๕๔๑	

นิยามศัพท์

๑. คุณภาพ หมายถึง การทำความเข้าใจถึงความต้องการของสถานประกอบการและแรงงานผู้เข้ารับการฝึก ทำการฝึกฝีมือให้กับแรงงานทั้งที่มีงานทำและไม่มีงานทำ ให้มีฝีมือเป็นที่ยอมรับ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสถานประกอบการ และพัฒนาการฝึกฝีมือแรงงานให้เกิดความพึงพอใจของแรงงานผู้เข้ารับการฝึกตามที่คาดหวังไว้

๒. การประกันคุณภาพการพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นการบริหารงานของสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยระบบการบริหารคุณภาพการพัฒนาฝีมือแรงงานที่สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานคุณภาพการพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อให้ผู้สำเร็จการฝึกเป็นผู้มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการและสนองต่อความพึงพอใจของสถานประกอบการ

๓. วัตถุประสงค์คุณภาพ (Quality Objective) หมายถึง สิ่งที่ฝ่ายบริหารได้กำหนดขึ้นมา เพื่อใช้เป็นตัววัดผลการดำเนินงานของการบริหารระบบคุณภาพของหน่วยฝึก โดยสะท้อนให้เห็นภาพความสนใจของฝ่ายบริหารที่มีต่อคุณภาพ ในการทำให้บรรลุถึงความพึงพอใจของลูกค้า/ผู้รับบริการ และปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารระบบคุณภาพ ทั้งนี้ วัตถุประสงค์คุณภาพที่กำหนดขึ้นมานั้นต้องสอดคล้องกับนโยบาย

๔. ตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน (Key Performance Indicator) เป็นตัวชี้วัดวัตถุประสงค์ด้านคุณภาพ โดยใช้เป็นเครื่องมือในการบอกว่าหน่วยฝึกประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ด้านคุณภาพที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งรายละเอียดของตัวชี้วัดควรประกอบด้วย ชื่อตัวชี้วัด หน่วยที่ใช้วัด วิธีการวัดหรือสูตรการวัด นิยามและความหมาย ความถี่ในการวัด แหล่งที่มาของข้อมูล/ข้อมูลที่ใช้

๕. หน่วยฝึก หมายถึง หน่วยงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ที่มีภารกิจในการฝึกอบรมฝีมือแรงงาน ได้แก่ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงาน สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติ สถาบันพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์และสถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับอุตสาหกรรมบริการสุขภาพ

๖. ครูฝึก หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ภาคทฤษฎี ดำเนินการถ่ายทอดประสบการณ์และฝึกทักษะฝีมือในภาคปฏิบัติแก่ผู้รับการฝึกในสาขาอาชีพต่างๆ ที่เข้ารับการฝึกในหน่วยฝึก ได้แก่ นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงาน นักวิชาการฝึกอาชีพ ครูฝึกฝีมือแรงงาน วิทยากร(ภายนอก) และบุคลากรอื่นที่ดำเนินการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้รับการฝึก

๗. ผู้รับการฝึก หมายถึง บุคคลที่เข้ารับการฝึกในหน่วยฝึกหลักสูตรการฝึกเตรียมเข้าทำงาน หลักสูตรการฝึกยกระดับฝีมือ และหลักสูตรการฝึกอาชีพเสริมทุกสาขาอาชีพที่ดำเนินการฝึก

๘. คู่มือการฝึก หมายถึง เอกสารประกอบการฝึกในแต่ละหลักสูตรของสาขาอาชีพ ที่จัดทำโดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือตำราที่ใช้ในการฝึกที่ครูฝึกจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการฝึกโดยผ่านความเห็นชอบและรับรองจากผู้บังคับบัญชาตามลำดับคู่มือการฝึกประกอบด้วย

๘.๑ ใบเตรียมการสอนเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการวางแผนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

๘.๒ ใบข้อมูล เป็นเอกสารที่สำคัญของบทเรียน และอธิบายขยายความของหัวข้อสำคัญที่กำหนดไว้ในใบเตรียมการสอน รายละเอียดของเนื้อหาวิชาจะมีการจัดเรียงตามลำดับหัวข้ออย่างถูกต้องตามความยากง่าย

๘.๓ ใบขั้นตอนการปฏิบัติงาน เป็นเอกสารที่จัดเตรียมไว้เพื่อใช้เป็นบทเรียนภาคปฏิบัติ โดยมีคำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนในการทำงานที่ถูกต้องตรงกับงานที่ปฏิบัติจริง เน้นจุดสำคัญในการทำงานย่อยและเน้นถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับคนเครื่องจักรและอุปกรณ์โดยใช้คู่มือใบงาน

๘.๔ ใบงาน เป็นเอกสารที่ใช้สำหรับการฝึกปฏิบัติ ใบงานนี้จะมีคำสั่งให้ผู้รับการฝึกปฏิบัติตามชิ้นงาน จะมีภาพของชิ้นงานหรือภาพ ประกอบก็ได้

๘.๕ ใบทดสอบ และใบเฉลยเป็นเอกสารที่จัดเตรียมขึ้นสำหรับผู้รับการฝึกทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติมุ่งทดสอบเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถและทัศนคติ

๙. สมุดบันทึกการฝึก หมายถึง เอกสารที่ครูฝึกใช้ในการบันทึกเวลาฝึก เนื้อหาวิชาที่ฝึก ผลการฝึกของผู้รับการฝึก ตามแบบที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานกำหนด

๑๐. การนิเทศสอนงาน หมายถึง กระบวนการของผู้นิเทศ ที่มุ่งให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือครูฝึก ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการฝึกอบรม กระบวนถ่ายทอดความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้และการพัฒนาของผู้รับการฝึก

๑๑. จำนวนวันดำเนินการ หมายถึง วันทำการ